

НЕ ПОБАЧ, А РАЗАМ!

Як універсітэт у рэгіёне супрацоўнічае з заказчыкамі кадраў?

У Гродзенскім дзяржаўным універсітэце імя Янкі Купалы падышлі да працэнтажнага размеркавання і працаўладкавання маладых спецыялістаў. Сёлета працаўладкавалі практычна ўсіх выпускнікоў універсітэта, у тым ліку чатырох каледжаў у Гродне, Лідзе і Ваўкавыску, якія ўваходзяць ва ўніверсітэцкую сістэму. Здаволены і вынікамі прыёмнай кампаніі. Значна павялічыліся прахадныя балы па шэрагу спецыяльнасцяў, дэкані адзначаюць высокі ўзровень многіх абітурыентаў. Звяртае на сябе ўвагу і такі факт: значна павялічылася колькасць абітурыентаў (з больш чым 300-бальным «багажом» па выніках атэстацыйных ацэнак і цэнтралізаванага тэсціравання) з іншых абласцей, дзе таксама ёсць рэгіянальныя ВНУ.

«Мы павінны быць самымі лепшымі»

— У чым жа складнікі паспяховых вынікаў па наборы студэнтаў і працаўладкавання маладых спецыялістаў? — пацікавіўся карэспандэнт «Звязды» ў рэктара ГРДУ імя Янкі Купалы, доктара педагогічных навук Андрэя КАРАЛЯ.

— Лічу, што ўжо дае эфект сістэма практыка-арыентаванага навучання, якую мы пачалі ўкараняць у жыццё ў лютым мінулага года. Тэрмін не новы, але важна, якой нацынкай гэта напоўніць, каб атрымаць канкурэнтны, запатрабаваны на рынку тавар. Гаворачы сучасным слангам, як гэтую сістэму затачыць пад канкрэтныя патрэбы сённяшняга дня і на перспектыву. Пры гэтым хачу адзначыць такую адметнасць Гродзеншчыны: гістарычна ў нас не было, напрыклад, тэхнічнай ВНУ. Таму для таго, каб забяспечыць патрэбу рэгіёна ў кадрах, універсітэтам у розны час рабіліся крокі па арганізацыі навучання спецыяльнасцям тэхнічнага профілю. Цяпер маем шырокую «палітру» тэхнічных спецыяльнасцяў.

Сёння наш універсітэт — быццам дрэва, якое сваімі каранямі трывала ўрасло ў рэгіён. І не змога паўнаўвартасна расці і функцыянаваць, калі гэтыя карані не будуць абменьвацца сваім змесцівам з глебай, паветрам, сонечнымі промянямі. Адсюль і практыка-арыентаваныя задачы ВНУ, уключаючы ў тым ліку і памежнае становішча вобласці. Напрыклад, зусім побач — універсітэты Польшчы, Літвы, якія ўкладаюць значныя сродкі ў інфраструктуру і праграмы падрыхтоўкі спецыялістаў, прычым на рускай мове. Адносіны з калегамі добрыя, але мы павінны быць самымі лепшымі, каб абітурыенты аддавалі перавагу нам. А выпускнікі нашага ўніверсітэта мусяць быць канкурэнтаздольнымі, каб знайсці сябе ў эканоміцы, сацыяльнай і іншых сферах, каб не было матываў ад'язджаць за мяжу. Таму наша задача — рыхтаваць такіх спецыялістаў, якія потым на прадпрыемстве не перавучаліся б. І дырэктар не казаў ім: «А цяпер

забудзьце тое, чаму вас вучылі ў ВНУ, вучыцеся, як мы вам скажам».

Так і ўзнікла ідэя стварэння каардынацыйных саветаў, дзе аб'ядноўваюцца інтарэсы ўніверсітэта, арганізацый рэгіёна — заказчыкаў кадраў і, вядома, мясцовых улад. У чым асноўная ідэя? Каардынацыйны савет — гэта не нейкі фармальны орган, а прадстаўнікі арганізацый — не вясельныя генералы. Гэта рэальна тая людзі, якія вызначаюць заказ на падрыхтоўку кадраў з тым ці іншым пералікам кампетэнтнасці «на выхадзе». Фактычна яны ўдзельнічаюць у падрыхтоўцы спецыялістаў, зыходзячы з патрэб свайго прадпрыемства ці, напрыклад, установы адукацыі.

Першы каардынацыйны савет стварылі на юрыдычным факультэце пры непасрэдным удзеле пракурора Гродзенскай вобласці Віктара Марозова, а ўзначаліла яго намеснік пракурора Святлана Рахман. Сёння каардынацыйны саветы дзейнічаюць на трынаццаці факультэтах з пятнаццаці.

«Я бяру яго

на прадпрыемства»

— Андрэй Дзмітрыевіч, як канкрэтна прадпрыемствы і арганізацыі Гродзеншчыны ўдзельнічаюць у падрыхтоўцы спецыялістаў?

— Філіялі ўніверсітэцкіх кафедр на прадпрыемствах — не навіна. Аднак заняткі на заводзе лічэ не азначаюць, што будучы спецыяліст будзе звязаны з гэтым прадпрыемствам, адаптаваны да работы. Прычынова важна, каб заказчык кадраў меў магчымасць вызначаць у рамках універсітэцкай адукацыі, якога спецыяліста ён хоча атрымаць, дапусцім, праз чатыры гады? А будучы спецыяліст ужо ў працэсе навучання разумее, што яго прафесійны шлях пачынаецца ва ўніверсітэце.

Вось адзін з прыкладаў узаемадзейняння заказчыка кадраў з універсітэтам. Працую дзяржаўная экзаменацыйная камісія, якую

ўзначальвае дырэктар аднаго з прадпрыемстваў Гродзеншчыны. Сваю дыпломную работу абараняе студэнт, які з кастрычніка па ліпень праходзіў там практыку, фактычна працаваў на гэтым прадпрыемстве. Ён даказвае, што яго распрапанова прынясе эканамічны эфект, і называе канкрэтную грашовую суму. Дырэктар задае пытанні — студэнт канкрэтна адказвае. Урэшце дырэктар кажа: «Я бяру яго на прадпрыемства». Пэўна, такое рашэнне ўзнікла не знянак, яму папярэднічаў пэўны ланцужок дзеянняў па супрацоўніцтве прадпрыемства з гэтым маладым спецыялістам і ўніверсітэтам. У выніку гэта ў інтарэсах і прадпрыемства, і студэнта, які, перш чым атрымаць дыплом, праходзіць пэўныя этапы на вытворчасці, знаёміцца з калектывам і атрымлівае матывацыю працаваць там і далей.

Варта падкрэсліць, што студэнтам, якія працуюць па спецыяльнасці, мы даём мажлівасць навучацца па індывідуальным плане. У выніку студэнт разам з атрыманнем дыплама мае неабходны стаж практычнай дзейнасці.

— Ці ў многіх кіраўнікоў прадпрыемстваў і арганізацый ёсць такое жаданне супрацоўнічаць з універсітэтам?

— Калі дырэктар ініцыятыўны, жыве не толькі сённяшнім днём, але і бачыць будучыню прадпрыемства, то ён, безумоўна, можа ўплываць на падрыхтоўку неабходных спецыялістаў. Такіх кіраўнікоў у рэгіёне няма, сярод іх, напрыклад, дырэктар Гродзенскага мясакамбіната Анатоль Грышук, які падтрымаў ідэю і ўзначаліў каардынацыйны савет па эканамічным кірунку.

А што тычыцца кіраўнікоў, якія не ўкладваюць інвестыцый (фінансавых, арганізацыйных) у падрыхтоўку кадраў і бяруць навічкоў «ўспяляюць»... Калі зададзміся мэтай глядзець, колькі маладых спецыялістаў пераараммеркаваліся з гэтага прадпрыемства альбо пакінулі яго пасля неабходнага тэрміну адпрацоўкі, то не думаю, што лічба будзе на карысць такой сістэмы.

«Супрацоўніцтва з ПВТ будзе ўзаемавыгадным»

— Ідэю стварэння каардынацыйных саветаў падтрымаў старшыня Гродзенскага аблвыканкама Уладзімір Краўцоў. Па яго даручэнні іх работу па тых ці іншых кірунках (эканоміка, адукацыя, сацыяльная сфера і г.д.) курыруюць намеснікі старшын аблвыканкама, якія трымаюць руку на пульсе патрэбы рэгіёна ў кадрах і могуць уплываць на кадравую палітыку кіраўнікоў прадпрыемстваў і арганізацый.

Сёння каардынацыйны саветы, прыкладна палову членаў якіх складаюць прадстаўнікі арганізацый — заказчыкаў кадраў, удзельнічаюць у фарміраванні вучэбнага плана, вызначэнні тэматыкі дыпломных работ і магістарскіх дысэртацый, садзейнічаюць працаўладкаванню выпускнікоў.

Адным з прыкладаў узаемавыгаднага супрацоўніцтва, на мой погляд, з'яўляецца стварэнне рэгіянальнага медыйнага

кластара, дзе мы аб'ядналіся разам з рэдакцыяй «Гродзенскай праўды», абласным тэлебачаннем і галоўным упраўленнем ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі аблвыканкама. У прыватнасці, дзякуючы навуковай, метадычнай, арганізацыйнай падтрымцы ўніверсітэта пачалася сістэмная работа з сайтамі рэгіянальных СМІ, значна павялічылася іх наведванасць. І разам з тым стала больш здзягнення пра ўніверсітэт у сродках масавай інфармацыі рэгіёна, рэспублікі, замежжа, што становіцца ўплывае на наш імідж. Чаму ўзнікаюць інфармацыйныя падставы? Я гэта звязваю з практыка-арыентаванай сістэмай навучання. Там, дзе ёсць змычка паміж тэорыяй і практыкай, заўсёды ўнікае нешта новае і цікавае.

— У сувязі з гэтым як будзеце супрацоўнічаць з гродзенскім філіялам Парка высокіх тэхналогій?

— Не выпадкова ён з'явіўся менавіта ў Гродне. Ведую аддырэктара ПВТ Валерыя Ціпалькі, што рашэнне на нашу карысць прынялі менавіта таму, што ёсць добры практыка-арыентаваны складнік падрыхтоўкі спецыялістаў і яны запатрабаваны. Неўзабаве падпішам дагавор аб супрацоўніцтве з Паркам высокіх тэхналогій, якое, упэўнены, будзе ўзаемавыгадным. Вынікі працы ПВТ гавораць самі за сябе. У нашых студэнтаў будзе выдатная магчымасць навучання і самаразвіцця ў яго фірмах-рэзідэнтах, дзе ствараюць адзін з самых перадавых праграмных прадуктаў у свеце. Дарэчы, за нашымі таленавітымі праграмістамі выстройваецца чарга працадаўцаў, пачынаючы ўжо з другога курса. Акрамя таго, дзякуючы супрацоўніцтву з філіялам ПВТ будучы павяшчаць сваю кваліфікацыю нашы выпускнікі.

— Лічыце неабходным узаемадзейнічаць з заказчыкамі кадраў яшчэ больш эфектыўна?

— Гэта адно з ключавых пытанняў, і, перш за ўсё, звернем увагу на ўласныя недапрацоўкі. Адна з каардынацыйных саветаў розная. Дзе ёсць жывая сістэма супрацоўніцтва з прадпрыемствамі і арганізацыямі рэгіёна — там і вынік. Але ёсць і факультэты, дзе трэба актывізаваць гэтыя сувязі, прыняць пэўныя кіраўніцкія рашэнні. Над чым і будзем працаваць.

Маё пажаданне кіраўнікам прадпрыемстваў і арганізацый — больш актыўна выкарыстоўваць рэсурсы той жа магістарскай падрыхтоўкі, якая больш варыяцыйная, гнуткая з пункту гледжання магчымасці заказаў на спецыялістаў. Пры належнай зацікаўленасці дырэктар прадпрыемства можа атрымаць новаспечанага спецыяліста такім, якім яго хоча бачыць. У гэтым плане, праўда, ёсць складанасці, не ўсё ўрагуювана ў прававым полі. Але гэта не перашкаджае кіраўніку прадпрыемства, напрыклад, фінансавы заахвочыць выпускніка магістратуры, які добра выконвае сваю работу. Усё можна вырашыць — было б жаданне.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

prakopchik@zviazda.by

СВЕТАГЛЯД 9

ЗЯМЛЯ АСВЕТЫ І НАТХНЕННЯ

Свята беларускага пісьменства ахопіць усю Гомельшчыну

Рагачоўскі раён як ніякі іншы заслужыў права на правядзенне Дня беларускага пісьменства, упэўнены старшыня Гомельскага абласнога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі, прэзідэнт і публіцыст Уладзімір Гаўрыловіч. Ён падкрэслівае, што вельмі важна, каб не забывалася ў тым ліку імя сапраўды народнага пісьменніка Беларусі Андрэя Макаёнка:

— Гэта самы вядомы беларускі драматург. Не выпадкова за апошнія дзесяцігоддзе на малой радзіме класіка, у Журавічах, мы правялі тры творчыя семінары пісьменнікаў і журналістаў. Увогуле на Рагачоўшчыне пачыналі шлях у літаратуру дзясяткі літаратараў, сярод якіх Міхась Лынькоў і Уладзімір Караткевіч. З Рагачоўшчынай цесная павязь у паэта Міколы Янчанкі, гэта малая радзіма драматурга і прэзідэнта Васіля Ткачова. Тут паспяхова шчыруюць на ніве мастацкага слова Міхась Сліва, Віктар Купрыянчук і Уладзімір Шпадарук. Побач жыве і працуе Валентына Кадзетава. Таму гэты рэгіён даўно прасіўся, каб на яго звярнулі ўвагу.

— Мерапрыемствы Дня пісьменства, дарэчы, пройдуць не толькі ў Рагачове, але і ва ўсім Рагачоўскім раёне і нават у Гомелі...

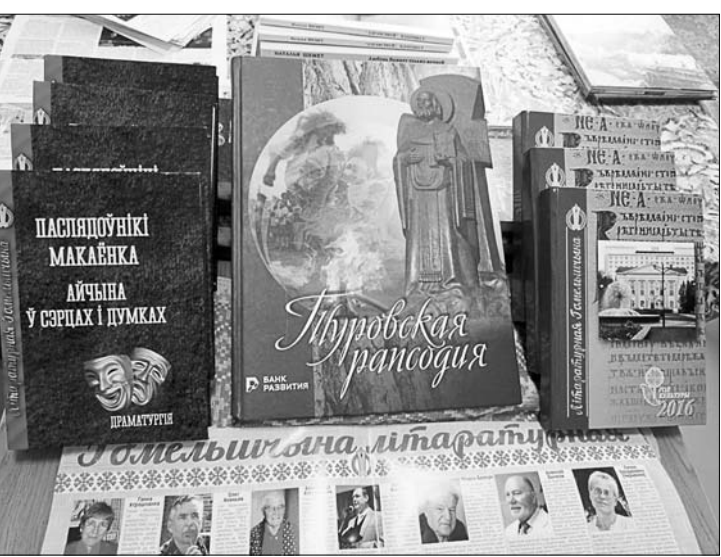
— Свята будзе праходзіць некалькі дзён, і яго старт адбудзецца ў Гомелі 2 верасня. Х юбілейны фестываль «Славянскія літаратурныя дажынкы — 2016» распачне ў абласной універсальнай бібліятэцы. Пісьменнікі Гомельшчыны, Браншчыны, Куршчыны, Сумшчыны, Чарнігаўшчыны, а таксама Масквы, Краснадара і Таганрога пазнаёмяцца чытачоў са сваімі творчымі набыткамі. На свяце паглядзем вынікі абласнога конкурсу чыталіняў «Захаваем свет разам!», прысвечанага 95-годдзю А. Макаёнка. Будучы вызначаны і пераможцы літаратурнага конкурсу «Праваслаўе — мая надзея», які быў арганізаваны разам з Гомельскай

Таганрога, Растова і Краснадара. Не абдызецца і без падарункаў: прэзентумыя выданні з аўтарскімі аўтографамі перададуць абласной бібліятэцы. З верасня пісьменнікі Гомельшчыны і нашы госці з Украіны і Расіі правядуць прэзентацыі сярод землякоў Андрэя Макаёнка, у аграгарадку Журавічы. Мы перададзім у Журавіцкую сярэднюю школу ад імя Саюза пісьменнікаў Беларусі і нашага аддзялення кнігі. Сярод іх і спецыяльна выданыя зборнік «Пес сучасных гомельскіх аўтараў «Паслядоўнікі Макаёнка. Айчына ў сэрцах і душах».

— Літаратурная пляцоўка будзе працаваць і падчас свята непасрэдна ў Рагачове...

— Так, пісьменнікі будуць сустракацца з чытачамі, прэзентаваць новыя выданні. Многія літаратары Беларусі атрымаюць Нацыянальную прэмію, а Гомельшчына адзначыць сваіх творцаў

прэміяй імя Кірылы Тураўскага. Васілю Ткачову на свяце будзе нададзена званне ганаровага грамадзяніна Рагачоўскага раёна. Тут ён нарадзіўся і пачаў пісаць. Мы заснавалі 10 літаратурных прэмій. Імі будуць адзначаны два дзясяткі пісьменнікаў, якія за апошнія дзесяцігоддзе стварылі высокамастацкія творы і зрабілі вялікі ўклад як у літаратуру, так і грамадска-культурнае жыццё вобласці.

— Уладзімір Гаўрыловіч асабіста парадзе чытачоў?

— Журналісцкая работа забірае душу і сэрца, таму прозу пішу зараз няшмат. Але ўзяўся за новы раман. Гэта спроба адказаць на пытанне: калі ж лёгка было жыць чалавеку на Зямлі? Праўда, да дзясяткі цікавых кніг, шмат гомельскіх аўтараў надрукавалі новыя творы як у айчынных, так і замежных мастацкіх часопісах. Таму сюрпрызай будзе няма.

— Наколькі ведаю, сярод іх — і прэзентацыя зборніка перакладаў «Берагі дружбы», які ажыццявілі пры вашым куратарстве маладыя творцы Гомелі і Мінска.

— Так. Кніжка выйшла дзякуючы сяброўству Гомельскага аддзялення СПБ з літаратарамі

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

lost@zviazda.by

■ На экранях

Уласная навагодняя кінакаме́рыя

Завяршыліся здымкі карціны «PARTY-zan фільм»

Гэта новы фільм Андрэя Курэйчыка, які на мінулым кінафестывалі «Лістапад» прадставіў стужку «Гараш» — камедыю пра маладых авантурыстаў, што прагнуць хутка і лёгка разбагацець. «PARTY-zan фільм», у адрозненне ад папярэдняй карціны, — паўтарагадзінная работа з велізарнай колькасцю акцёраў, масоўкі і лакацый. Творчая каманда галоўнай мэтай лічыць не матэрыяльны поспех, а прыцягненне беларусаў у кінатэатры менавіта на беларускае кіно.

Здымкі праходзілі ў Мінску, Брэсце і паміж дума гарадамі. Найбольш тэхнічна складаная сцэна здымалася на лініі Сталіна — велізарная колькасць рэканструктараў і масоўкі, каскадзёрскія трюкі, піратэхніка — усё, уласцівае батальным сцэнам, якія можна будзе убачыць у «PARTY-zan фільме».

Галоўнымі героямі з'яўляюцца беспрацоўны праграміст Дзяніс і не самы ўдачлівы прадпрымальнік Аляксей, якія, прагнучы лёгкіх грошай, прудумляюць авантурны план. Маскоўскай кінагрупе яны прадстаўляюцца дагледжанымі беларускімі кінапрадзюсарамі і за некалькіх грошай бяруцца за здымкі ваенных сцэн для фільма «Брэсцкі пералом». У цягніку да Брэста адзіны з герояў забывае тыя грошы, а ў самім горадзе персанажы сустракаюць прыгажуню Марту. І пачынаюцца прыгоды: маскоўскія рэжысёр і апэратар ужо ў Беларусі, расійскія кіназоркі — на пад'ездзе, а новаспечаным прадзюсарам свеціць сутыкненне з бандытамі і турма за махлярства.

Галоўныя ролі сыгралі акцёры беларускага тэатра і кіно: Аляксандр Душацкін, Аляксандр Тарасюк і Алісія Аўчыннік. Паўдзельнічалі і беларускія зоркі, напрыклад Эвеліна Сакура, што сыграла ў пікантнай ролі ў «Гарашы». З мінулага праекта ў «PARTY-zan фільм» перайшлі і музыканты гурта Negro Dubel.

Назву можна звязаць са словам «вечарынка, тусоўка» (party), але Андрэй Курэйчык адсылае таксама да партызанскага існавання, цягам якоў уласцівага беларусам, якое ставіць фільм у культурны кантэкст. Да таго ж рабіць незалежнае кіно — таксама ў нейкім сэнсе культурная партызаншчына. Як і папярэдні фільм, новы здымаецца на сродкі творчай групы, зольшыга на ўласным энтузіязме. Забаўляльна-прыгодніцкая стужка змяшчае ў сабе таксама аналіз беларускай культурнай прасторы, іронію ў дачыненні да сучаснага жыцця (першым чынам гэта тычыцца псіхалогіі беларусаў — чаго яны, асабліва маладыя, жадаюць?), зкрапанне тэму стаўлення да кіно.

Прэзентацыя трэйлера «PARTY-zan фільма» запланавана на 15 лістапада, а прэм'ерны паказ адбудзецца пад Новы год, 29 снежня.

Алег ГРУШЭЦКІ

■ Не прапусціце!

У ЭКСПЕДЫЦЫЮ РАЗАМ З ЧЫТАЧАМІ

Сёння штогадовая міжнародная навукова-асветніцкая экспедыцыя «Дарога да святынні» з Дабрадатым агнём ад Гроба Господняга дваццаць трэці раз адпраўляецца па маршруце праз многія гарады і вёскі Беларусі. Хрэсныя хады да

Наведванне адной з мінулых экспедыцый старажытнага Баркалабаўскага Свята-Успенскага манастыра.

МЕСЦА СУСТРЭЧЫ — МУЗЕЙ КНІГІ

Серыя заняткаў «Клуб кніжных прафесараў» стартуе восенню ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі ў рамках праекта «У госці да кніг»

Гэта ініцыятыва рэалізуюцца напярэдадні 500-гадовага юбілею беларускага кнігадрукавання, які будзе адзначацца ў 2017 годзе.

Серыя «Клуб кніжных прафесараў» з'яўляецца цэльным курсам і ўключае 9 заняткаў, разлічаных на дзяцей ва ўзросце ад 6 да 12 гадоў. Цягам навучальнага года яны будуць штомесна наведваць музей кнігі Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. Праграма распачынаецца ў верасні і завяршаецца ў маі.

На занятках, якія праводзяцца ў даступнай і зямальнай форме, дзеці знойдзяць вандроўку ў гісторыю кнігі, атрымаюць новыя веды пра багацце і разнастайнасць беларускай кніжнай культуры. Заняткі праводзяцца на беларускай мове і ўключаюць інтэрактыўныя экскурсіі, пазнавальныя гутаркі, майстар-класы, творчыя заданні і гульні.

праваславаўных святынняў, сустрэчы з жыхарамі населенных пунктаў на шляху маршруту, выступленні перад школьнікамі і студэнтамі, наведванне бальніч, прытулкаў — усё гэта ў планах сёлёняня вандроўкі групы святараў, навукоўцаў, пісьменнікаў.

Газета «Звязда» кожны год падрабязна знаёміць сваіх чытачоў з цікавымі сустрэчамі на шляху экспедыцыі. Сёлета прыліжнікі нашай газеты і ўсе, каго цікавіць тэма духоўнага адраджэння, гісторыі Беларусі, маюць магчымасць сачыць за ходам экспедыцыі, адкрыўшы ў інтэрнэце сайт «Звязды» (www.zviazda.by). Анлайн-фотарэпартажы адлюстроўваюць сустрэчы, пазнаёмяць з удзельнікамі ўнікальнага паломніцтва, паказваюць гарады і вёскі, праз якія пройдзе чарговы маршрут.

Яўген ПЯСЕЦКІ.

Фота аўтара

Атрыманню ведаў будучы спрыяць незвычайная музейная атмасфера, сяброўскія ўзаемаадносіны, дзе кожнае дзіця адчувае сабе свабодна і ў той жа час усё захоплены агульнай справай. Дзеці стануць не толькі гледачамі, якія бачаць кнігі ў вітрынах за шклом, але і актыўнымі ўдзельнікамі пазнання працэсу іх стварэння.

Курс уключае такія тэмы, як «Формы і матэрыялы кнігі», «Папярковыя цуды», «Структура кодэкса», «Рукапісная кніга», «Еган Гутэнберг», «Францыск Скарына», «Кніжная культура Радзівілаў», «Мініяюрная кніга», «Аўтограф».

Група «кніжных прафесараў» будзе фарміравацца да 20 верасня. Кошт адных заняткаў складае 2 рублі 50 калеек.

Надзея НІКАЛАЕВА. nikalaeva@zviazda.by

■ Знаходка

ПІЛЬНАСЦЬ ЦІ ВЫПАДКОВАСЦЬ? Новыя археалагічныя экспанаты — проста пад нагамі

Дзякуючы падрыхтоўцы да Дня беларускага пісьменства многія вуліцы Рагачова змяніліся да непазнавальнасці. Новы асфальт, тратарная плітка і нават свежапасаджаныя трава і кветкі надалі гораду яшчэ больш дагледжанасці і прывабнасці. Што цікава, падчас такіх работ былі зроблены адметныя археалагічныя знаходкі.

Як раскажаў карэспандэнту «Звязды» супрацоўнік музея народнай славы Рагачова Аляксандр РЫКУНОЎ, двое рабочых (якія тынкавалі адну з залуў музэю), ідуць на работу, убачылі ў кучы смецця цікавы прадмет — і вырашылі прынесці яго спецыялістам. Аказалася, гэта сапраўды каштоўная рэч — старажытны наканечнік кап'я (куза). Яго калісьці насаджалі на рагачуну і з такой прыладай хадзілі палываць на мядзведзя. Выкарыстоўвалі яе і ў вайсковых мэтах, напрыклад у рускай арміі аж да канца XVIII стагоддзя. Цяпер новая знаходка папоўніла археалагічную экспазіцыю музэю.

«Думаю, падчас работ па добраўпарадкаванні горада шмат што «вылезла» з зямлі, — адзначае Аляксандр Рыкуноў. — У наступныя месяцы пра ўсё гэта з'явіцца інфармацыя. Дакладна ведаю, што знайшлі старую гірку, аднак яна пакуль на руках. Буду спрабаваць весці перамоў, каб яна трапіла ў музейныя фонды».

Спецыяліст адзначае, што нядаўна ў вёсцы Гадзіпавічы Рагачоўскага раёна знайшлі старажытныя манеты — 11 грошаў і 2 полушкі 1731—1751 гадоў (на фота). Таксама

адшукалі кашалёк (побач з ім ляжала засцэжка) і пярсцёнак, але камень з яго вываліўся. Усё гэта таксама стала экспанатамі музэю. Аляксандр Рыкуноў адзначае, што нядаўна знойдзены і вельмі прыгожы пазалочаны царскі гузік, які папоўніў яго асабістую калекцыю гузікаў. Аднак, па словах археолага, многія свае калекцыі ён з часам перадае ў музей народнай славы. Верагодна, тое ж адбудзецца і з гузікамі, іх змогуць убачыць усе ахвотныя.

Яшчэ адна сімпатичная нядаўняя знаходка — бутэльчак ад воцату, зробленая да рэвалюцыі. У свой час іх вылівалі адметнай трохвугольнай фор-

мы — каб знешне адрознівалася ад іншых ёмістасцяў і тхосці выпадкова не выпіў з яе.

Крыху менш за год таму была знойдзена па-сапраўднаму сенсацыйная рэч, таксама выпадкова. На беразе Дняпра мясцовыя ўбачылі рэшткі гаршчыка і проста выкінулі іх далей ад вады. Аднак іншая жыхарка правяла большую пільнасць — сабрала іх і прынесла ў музей. Пасля даследавання спецыяліста з Мінска высветлілася, што гэта, верагодна, за ўсё, гаршчок сярэднястагоўскай культуры, якая існавала ў Запарожжы 5 тысяч гадоў таму. Асабліва цікава, як трапіў ён на Рагачоўшчыну?.. Магчыма, тамтэйшыя жыхары па рацэ даставілі яго сюды. Даклад пра гэта даследаванне ўжо выклікаў сапраўды фурор на навуковай канферэнцыі ў Польшчы. У нас інфармацыя пра тое адкрыццё пакуль шырока не разгалашвалася.